

FORNSTIGEN I OBBOLA

Obbola
Hembygds-
förening

KORREKTUR

3

Handspegeln från Stora Romlet

Hösten 2008 återfanns här på Stora Romlet ett bronsstycke, som visade sig vara en del av en spegel tillverkad i romarriket ett par hundra år efter Kristi födelse. Förutom ett fynd av en liknande handspegel av silver från Gotland är detta det enda fyndet av sitt slag i Sverige.

När en klass från Obbola skola var på strövtåg längs Fornstigen hösten 2008 fann eleven Filip Naudot ett bronsföremål. Det var ett 6,5 cm långt brottstycke ur partiet vid randen på en cirkelrund skiva, vars diameter antagligen uppgått till ca 17 cm. Skivan är 1 à 1,5 mm tjock och i själva randen 2 mm. Den ena sidan har ursprungligen varit helt slät med en med randen parallell, fårad cirkellinje.

Den andra sidan visar en dekor, som består av tätt ställda koncentriska cirklar. Hela föremålet är kraftigt korroderat. Fyndet är sannolikt en del av en forntida handspegel. En närmare granskning visade också, att det på några ställen på den släta sidan finns rester av ett i stort sett intakt ytskikt – den speglande ytan.

Metallanalys

Undersökningen utfördes med svepelektronmikroskop med röntgendetektor på Institutionen för Tillämpad fysik och elektronik vid Umeå universitet. Mätningarna visade, att spegelskivan består av en ren tennbrons, med 96 % koppar och 4 % tenn.

Mätningar av materialet i spegelskivans ytskikt gav ett helt annat resultat. Här förekom förutom koppar och tenn även zink och bly. Enbart andelen zink och bly är ungefär 50 à 60 %. Detta visar att det på spegelskivans yta finns rester av en beläggning av sådant slag att den i polerat skick hade större glans och därmed gav en bättre spegelbild, än vad som var fallet med en polerad tennbrons.

Spegelns framsida.

Spegelns baksida.

Unikt i Sverige

Handspeglar av metall tillverkades i det romerska riket. Det var antingen polerade silver- och bronskivor eller som här, en bronskiva med speglande beläggning av "vitmetall". Handspeglar fick spridning även utanför det romerska rikets gränser.

De förekommer t. ex. i gravar i Nordtyskland och Polen. Vidare har det vid enstaka tillfällen påträffats speglar i gravar på mellersta Jylland och på öarna Lolland och Fyn i Danmark. I Norge finns ett enda fynd. Det låg i en grav från romersk järnålder på Vestlandet.

Spegelfyndet från Stora Romlet är det enda av brons i Sverige. Ett fragment av en silverspegel återfanns vid en undersökning av en vikingatida handelsplats på Gotland. Spegelfyndet från Obbola finns nu på Västerbottens museum.

In 2008 a piece of bronze, part of a hand-mirror made in the Roman empire some two centuries after the birth of Christ, was found here on the cobble-field Stora Romlet. This is the only artefact of its kind ever found in Sweden.